

ליקוטים נפלאים פרשת נשא

"כה תברכו את בני ישראל אמור להם" (ו, כג)

"בכוונה ובלב שלם" (רש"י).

אמור להם שהברכות מכוונות רק לישראל ולא לכהנים, ובשעה שהם מברכים את ישראל לא תעלה במחשבתם כל נגיעה אישית וטובת הנאה שתצמח להם מן הברכות. כאשר תתקיימנה הברכות לישראל, ויתברך פרי בטנם ואדמתם, עשתרות צאנם ובקדם, ממונם ונכסיהם, תצמח מכך טובת הנאה גם לכהנים, שיזכו במתנות כהונה לרוב. לכן הזהירם הכתוב: "אמור להם" - להם ולא לכם. הכתוב אף מדגיש: "דבר אל אהרן", לפי שבעת כהונתו של אהרן במדבר לא נהגו עדיין מתנות כהונה, וברכתו כוונה אך ורק לבני ישראל.

(כתב סופר)

"יברכך ה' וישמרך" (ו, כד)

כתיב (תהלים קמה, יט) "רצון יראיו יעשה, ואת שועתם ישמע ויושיעם" כאשר הצדיקים היראים מבקשים מהקב"ה טובה לעמו ויועד תעלומות יודע שח"ו יכול לצמוח מטובה זו רעה אעפ"כ "רצון יראיו יעשה", וממלא את בקשתם ומשפיע טובות לעדתו, ואם ח"ו באה הרעה ע"ז, ואז בעת הרעה צועקים ומשוועים הצדיקים אל אביהם שבשמים להסיר מהם את הצרה, אזי שוב "ואת שועתם ישמע ויושיעם" מן הצרה לאלתר.

"יברכך ד'" וישפיעך ברכות עד בלי די, ואם ח"ו יצאו מהם רעות אזי "וישמרך" מהם ומהמונם.

(הבעש"ט הק')

"יברכך ה' וישמרך" (ו, כד)

ודרשו חכמינו 'יברכך' בממון ועשירות, 'וישמרך' מן החטא.

ומסביר רבינו האור החיים הקדוש, שדווקא אחרי ברכה ושפע צריך שמירה מיוחדת מיצר הרע, כי לפעמים על ידי ריבוי שפע וברכה, האדם עלול לבוא לידי תקלה וחטא, וכמו שנאמר בספר משלי 'פן אשבע וכחשתי ואמרתי מי ה'. ולכן לאחר שאומר 'יברכך' צריך גם 'וישמרך' מן החטא.

בפרשת דברים על הפסוק 'ודי זהב' (דברים א, א) כותב האור החיים הקדוש, וזה לשון קודשו: שלא יהיה להוט אחר דברים הנדמים לאהוב הון עולם הזה, שכל ההולך אחר תאוות לבו בטל הוא מעבודת ה', וצריך האדם להסתפק בהכרחי, והוא מה שרמז באומרו 'ודי זהב' שיאמר לזהב די.

"ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם"

(ו, כז)

כאשר אדם הוא חשוב ומפורסם, נקראת אשתו על שמו - אשת פלוני, והיא מכובדת גם כן

"איש אשר יתן לכהן לו יהיה" (ה, י)

"לו יהיה" - לעולם ועד יהיה גזוז עבודו ואין בכוחם של גזלנים וחמסנים לקחתו ממנו.

מסופר על אדם שהיה רשע כל ימיו ובשעת פטירתו ביקש לאכול ביצה קלה. כשהביאו לו נזדמן לשם עני על פתח הבית. אמר הרשע הגוסס: "תנו לעני את הביצה, ואח"כ הסתלק מן העולם.

לאחר ג' ימים הופיע בחלום לבנו ואמר לו: בני היקר, תשתדל לעשות צדקה כל ימך ותנחל חיי עולם הבא, שכן כל ימי לא עשיתי צדקה חוץ מאותה ביצה קלה שנתתי לעני לפני מותי. והנה הכריעה ביצה זו כמה וכמה עבירות, וזכיתי לגן עדן בזכות ביצה אחת שבה החייתי את העני שנטה למות מרעב. כמו שכתוב כל המקיים נפש אחת מישראל, כאילו קיים עולם מלא.

(מעם לועז פרשת מסעי)

כל הנותן צדקה - אפילו ניתן רשות למלאך הפורענות ליפרע ממנו, המלאך הממונה על הצדקה אינו מניחו. אלא רץ בין מלאכי השלום, עומד לפני הקב"ה ומלמד עליו סגוריא ואומר: ריבוננו של עולם, פלוני שנתת רשות לאבדו, זכות גדולה בידו. ומלאך הפורענות עומד ואומר: הלא כמה עבירות יש בידו! משיבו המלאך ואומר: מצוה זו שעשה שקולה היא כנגד כולם. באותה שעה אומר הקב"ה למלאכי הפורענות שלא יגעו בו, כי מצאו לו זכות.

(תשובת מהר"ם)

"והזיר לה את ימי נזרו" (ו, יב)

פירש"י ז"ל יחזור וימנה נזירותיו כבתחילה" וזאת תורת הנזיר. מאחר שהכתוב קאי על נזיר שנטמא ונסתרו ימי נזירותו, הכיצד נסמך כאן 'וזאת תורת הנזיר' והרי תורת הנזיר מיועדת לנזיר הממלא ימי נזירותו בקדושה ובטהרה כדת וכהלכה, ולא לזה שנפגמה נזירתו וטעון כפרה על כך.

אלא שכאן רמזה לנו הכתוב כי קיימת מציאות של תיקון אותם הימים שעבר על האדם ללא עבודת השי"ת שעליהם נאמר: והימים הראשונים יפלו כי טמא נזרו, ובכל זאת בכחו להשלים ולהעלות את מה שהחסיר, ע"י לימוד התורה אף בשעה שאין דרך בני"א לעסוק בה, כגון בזמנים שאחרים מתעסקים בהם בשינה או באכילה שלכאורה אין החיוב עליו ללמוד אז, ואילו הוא משתדל גם באותה שעה לעסוק בתורה, הרי הוא משלים בכך אפילו את הימים הראשונים שנפלו, באופן שנחשב לו כאילו מילא חובתו והשלימה אף אז. לכן נסמך: "וזאת תורת הנזיר לרמז שעי" התחזקות והוספה בלימוד התורה אף באותם זמנים המיועדים, לעניני רשות יוכל לתקן את הימים הראשונים יעלו אותם הימים שלא עבד בהם את קונו.

(כ"ק מרן מהר"י

מבעלזא זי"ע)

לעי"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים

זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים נפלאים פרשת נשא

מה'יששכר' במידה מסויימת. ולמרות שהוא עוסק בעניני חולין ומסחר, מקבל את החשיבות הזאת, היות שבני התורה לומדים מכוחו, והרי הוא כבן שנולד וגדל בזכותו של האב.

וזה הרמז: 'אליאב' אלי אב, שהזבולון כאילו אומר לי ראוי לקרותו האב, ואילו היששכר הוא רק ה'בן', ולמרות שהוא 'חלן' לשון חולין, שמתעסק בעסקים וכיוצא בהם, שהם חולין לעומת עסק התורה.

וזה לשון קודשו של רבינו הקדוש: 'אליאב בן חילון' נקרא כן לצד שהוא דבר המעמיד ליששכר ללמוד תורה יקרא אב, והוא מאמר אליאב פירוש לי יתייחס לקרות אב, הגם שהוא חלון, פירוש, חולין שאינו בן תורה ועוסק בפרקמטיא חולין עולם הזה, אף על פי כן דין אבא למלכא.

ובפרשת כי תשא (ל, יב) מחדש רבינו האור החיים הקדוש, [בניגוד לדעת רוב הפוסקים] שאם הזבולון נותן ליששכר מחצית מכל רווחיו, הרי הוא מקבל בעולם הבא את השכר של כל התורה שלמד יששכר, ולא רק מחצית מהשכר. וכמו כן, היששכר אינו נגרע כלל מחלקו, ושניהם מקבלים את כל השכר בשלימותו, כל אחד לחוד.

ומוסיף שם רבינו, שמי שלא זכה לעסוק בעצמו בתורה, עליו להחזיק בלומדי תורה, כדי שזה יהיה לו לכפרת עוונותיו, ולא יחוס על ממונו כי משיג בזה כפרת הנפש, וגם יחוד השכינה.

ובפרשת בראשית (א, א) כותב רבינו הקדוש, שמי שאינו תומך תורה וגם אינו עוסק בתורה כראוי, אסור לו ליהנות מהעולם הזה, כי כל העולם נברא רק בשביל התורה, ואם אינו עושה כלום בשביל התורה, אסור לו ליהנות.

וזה לשון קודשו: 'מי שזכה בתורה זכה בכל העולם, ומי שלא זכה בתורה אין לו ליהנות מהעולם עד מדרך כף רגל, זולת אם ישמש הכשר עמליה'. עד כאן לשון קודשו.

"זאת חנוכת המזבח ביום המשה אותו" (ז, פד)

"זאת חנוכת המזבח אחרי המשה אותו"

(ז, פח)

צריך להשתדל שרוח ההתחדשות של יום החינוך לא תפקע ולא תפוג לעולם, וההרגשה שהייתה "ביום המשה" תימשך גם "אחרי המשה". (חידושי הרי"ם)

וביותר הדברים אמורים כעת בעידן כלולות בני ישראל עם התורה הקדושה, שעלינו לראות שיהיה בניין עדי עד, בקשר של קיימא, ולהמשיך את לימוד התורה והעסק בה.

ואל יחשוב אדם עוד חזון למועד, יבוא יום ואתחיל לעבוד את ה' ולעסוק בתורתו, כי כך אמר הרה"ק ה'בית ישראל' זי"ע ששמע מפי אביו הרה"ק האמרי אמת זי"ע באחרית ימיו, "בהיותי צעיר לימים חשבתי על כמה וכמה דברים בעבודת ה' ולימוד התורה שעוד אוכל לעשותם לכשיבוא היום, אך עתה יכולני להעיד בפניך שכל מה שאין האדם עושה בשחר נעוריו, שוב לא בא לידו לעשותו ולפעול אותו".

(באר הפרשה)

כבודו, ועל אחת כמה וכמה שאנחנו נכבדים ויקרים ומבורכים מכל מלאכי מעלה, מחמת שהבורא ב"ה 'שמנו קראת בשמך', ואנחנו ישראל עמו ככלה המקודשת בסוד 'וארשתיך לי לעולם' (הושע ב, כא). וזהו שאמר הקב"ה: 'ושמו את שמי על בני ישראל', דהיינו שתקרא אותם בשמי, כי הם עמי וידידתי. וממילא 'ואני אברכם' בכל הברכות, ויסכימו פמליא של מעלה, כי כבוד ישראל הוא כבודי, כמשל הנ"ל.

(עבודת ישראל)

"ולבני קהת לא נתן כי עבודת הקודש עליהם

בכתף ישאו" (ז, ט)

מדוע לא נתן משה שוורים לבני קהת לשאת את הארון? אלא שאין זה דרך כבוד לארון הקודש שיישאוהו בהמות.

(החפץ חיים)

"כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו" (ז, ט)

"בכתף ישאו", בעבודת הקודש נדרש עמל רב. אין הדבר בא בהיסח הדעת ועל נקלה, כמו שאמרו חז"ל: "לא יגעתי ומצאתי אל תאמין".

(רבי מנחם-מענדל מקוצק)

"ויהי המקריב ביום הראשון את קרבנו, נחשון

בן-עמינדב" (ז, יב)

הוא לא נקרא כאן 'נשיא', כדי שלא יתגאה על שהקריב ראשון. האחרים נקראים נשיאים, לפי שהשפילו עצמם והקריבו אחריו.

(חזקוני)

עוד טעם בזה, לפי ששמו של נחשון בן-עמינדב הלך לפניו, כי היה הראשון שקפץ לתוך הים. שמו היה חשוב מתוארו.

(עיטורי תורה)

"זה קרבן נחשון בן עמינדב" (ז, יז)

מפני מה חתם הכתוב אצל כל נשיא ונשיא "זה קרבן"? אלא ביקש הכתוב להשמיענו שכל נשיא שהקריב את קרבנו לא עשה זאת מפני שביקש לנהוג כחברו שהקריב את קרבנו אתמול. אלא "זה קרבן" - דהיינו: שהקרבן של כל נשיא הייתה מחמת רצון עצמו.

(הרה"ק רש"ב מפרשיסחא)

"ביום השלישי נשיא לבני זבולון אליאב בן

חלן" (ז, כד)

מפרש רבינו האור החיים הקדוש, שבשמו של נשיא שבט זבולון, שהוא היה מחזיק את אחיו יששכר בכדי שיוכל לעסוק בתורה, יש רמז שהמחזיק תורה נחשב כאביו של העוסק בתורה, והעוסק בתורה נחשב כבנו.

וכביכול 'זבולון' חשוב יותר